

مرکز بین‌المللی و دیجیتال
بازرگالولوم

به نام خدا

نام و نام خانوادگی: امتحان درس: **فارسی**

کلاس: **دهم** رشته: **انسانی** وقت امتحان: **۷۵** کد: **۲۵۱-۹۷۰۳۰۶**

دانش آموز عزیز شما می‌توانید پاسخنامه امتحان را دو ساعت پس از پایان امتحان در پورتال مدرسه ملاحظه نمایید.

www.bagheralolum.sch.ir

معنای واژگان (۱/۵)

در هر قسمت، فقط معنای واژه‌های را که مشخص شده است، بنویسید. هر مورد ۰/۲۵ نمره دارد.

- ۱- کاش آرزویت از سر عشق باشد و تصاحب عاشقانه.
- ۲- تیمور لنگ گاه سوار بر اسبی که لگامی زرین داشت، از میدان جنگ به گورستان می‌رفت.
- ۳- جز تو کسی نمانده است که در زندگی ما نخل و عنب و تاکستان بکارد.
- ۴- آواز جلاجل به گوش مرد می‌رسید.
- ۵- مقبل آن کز خدای گیرد پشت.
- ۶- آن شخص آغاز عربده و سفاهت نهاد.

معنای نظم و نثر (۴ نمره)

ابیات و عبارات زیر را به نثر روان و امروزی بازگردانی کنید. هر مورد ۰/۵ نمره دارد.

- ۷- در بن این پرده نیلوفری / کیست کند با چو منی همسری
- ۸- گفتیم زمان عشرت دیدی که چون سرآمد / گفتا خموش حافظ کاین غصه هم سرآید
- ۹- میندار این شعله افسرده گردد / که بعد از من افروزد از مدفن من
- ۱۰- کشانی بدو گفت با تو سلیح / نبینم همی جز فسوس و مزیح
- ۱۱- تاریخ مشیت باری تعالی است که از طریق انسان‌ها به انجام می‌رسد.
- ۱۲- همه کس را به سزا حق شناس باش، خاصه قرابت خویش را.
- ۱۳- هر که در مسلخ گرمابه بود، همه بر پای خاسته بودند.
- ۱۴- زینهار، تا سر این حقه باز نکنی.

املاي واژه (۱/۵)

در هر قسمت، املاي یک واژه نادرست است. آن را بیابید و اصلاح کنید. هر مورد ۰/۵ نمره دارد.

- ۱۵- گفت: از جاهت اندیشه همی کردم. اکنون که در چاهت دیدم، فرصت قنیمت دانستم.
- ۱۶- شر به سبب خبث تینط آن را نپذیرفت و گفت: اکنون که تشنه‌ای لعل می‌بخشی و بعد آن را باز می‌ستانی.
- ۱۷- طرآر گفت: ای خواجه، من موذن این مسجدم و زود باز آی.

دستور زبان (۴ نمره)

به سوالات زیر پاسخ دهید. هر مورد ۰/۵ نمره دارد.

- ۱۸- بن ماضی و بن مضارع "خواستن" را بنویسید.
- ۱۹- نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. "ناتائیل، تو خدا را در تملک داری."
- ۲۰- یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی مثال بزنید.
- ۲۱- ضمن مشخص کردن فعل‌ها، زمان هر یک را در عبارت مقابل بنویسید. "ناگهان جوانی را دید نابینا که بر خاک افتاده است."
- ۲۲- درباره کاربرد کلمه "را" در بیت مقابل توضیح دهید. "هدیه‌ها می‌داد هر درویش را / تا بیابد نطق مرغ خویش را"
- ۲۳- پسوند "وش" در کلمه "خواجه‌وش" به چه معناست؟ یک واژه دیگر با همین پسوند بنویسید.
- ۲۴- اصطلاح "ممال" را با ذکر مثال بررسی کنید.
- ۲۵- در مصراع مقابل، پرش ضمیر را بررسی و نشان دهید. "ای بی‌نشان محض، نشان از که جویمت؟"

آرایه‌های ادبی (۳ نمره)

در هر نمونه، با توجه به کلمات مشخص شده، نام آرایه ادبی ایجادشده را بنویسید. هر مورد ۵/۰ نمره دارد.

- ۲۶- لیک چنان خیره و خاموش ماند / کز همه شیرین‌سخنی گوش ماند
۲۷- در چراغ دو چشم او زد تیغ / نامدش کشتن چراغ دریغ
۲۸- طلوع برکه خورشید تابناک دل است / ستاره‌ای که ز آفاق دیده می‌آید
۲۹- بگیر ای جوان دست درویش پیر / نه خود را بیفکن که دستم بگیر
۳۰- بی مهر رخت روز مرا نور نمانده است.
۳۱- هر نفس آواز عشق می‌رسد از چپ و راست / ما به فلک می‌رویم عزم تماشا که راست

درک مطلب (۴ نمره)

با توجه به متن مطرح شده به سؤال مربوط به آن پاسخ دهید. هر مورد ۵/۰ نمره دارد.

- ۳۲- در عبارت زیر، نویسنده بر چه چیزی تأکید دارد؟
"برای من خواندن این که شن ساحل‌ها نرم است کافی نیست. می‌خواهم باهای برهنه‌ام این نرمی را حس کند"
۳۳- مفهوم بیت "غیبت نکرده‌ای که شوم طالب حضور / پنهان نگشته‌ای که هویدا کنم تو را" در کدام گزینه آمده است؟
آ. کاش هیچ انتظاری در وجودت حتی رنگ هوس به خود نگیرد.
ب. آرزو مکن که خدا را جز در همه جا در جایی دیگر بیابی.
ج. اعمال ما وابسته به ماست؛ همچنان که روشنایی فسفر به فسفر.
د. هیچ آفریده‌ای نشان‌دهنده او نیست.
۳۴- در سروده مقابل، کدام سرزمین مورد خطاب است؟ "ای سرزمینی کز خاکت خوشه‌های گندم می‌روید و پیامبران برمی‌خیزند."
۳۵- در بیت "آمد آورد پیش خیر فراز / گفت گوهر به گوهر آمد باز"، مقصود از گوهر اول و دوم چیست؟
۳۶- مقصود از ضرب‌المثل "از کوزه همان برون تراود که در اوست." چیست؟ توضیح دهید.
۳۷- مولوی در بیت "چون بسی ابلیس آدم‌روی هست / پس به هر دستی نشاید داد دست"، آدمی را از چه چیزی بر حذر می‌دارد؟
۳۸- چهار ویژگی یک حماسه را بنویسید.
۳۹- کتاب "اسرارالتوحید" نوشته کیست؟

شعر حفظی (۲ نمره)

مصراع‌های خواسته شده را تکمیل کنید. هر مورد ۵/۰ نمره دارد.

- ۴۰- جن و ملک بر آدمیان نوحه می‌کنند / .....
۴۱- ..... / کاشوب در تمامی ذرات عالم است
۴۲- در بارگاه قدس که جای ملال نیست / .....
۴۳- ..... / این رستخیز عام که نامش محرم است

مهدی شیخ‌پور

۳- انگر

۲- افسار، ذهنه، عنان

۱- صاحب شدن، مالکیت

۶- فادائی

۵- خوشبخت

۴- رخلوله، زنجیر

۷- در زیر این آسمان آبی و کبود، هیچ کس همیای من نیست.

۸- گفتم زمان خوشی به پایان رسید. گفت ای خامط، سکوت کن تا این عرصه هم برود.

۹- فکر نکن که این شعر و شوق تمام شدنی است؛ حتی بعد از مرگ نیز از قبر من شعله می کشد.

۱۰- اشکوی گفتم با تو سلامی به خیز مسخره کردن و غیره کنی بودن نمی بینم.

۱۱- تاریخ تقدیر خداست که از طریق آسمان ها انجام می شود.

۱۲- حق شامس همگان باش، خصوصاً نزدیکان خود را.

۱۳- همه کسانی که در خیلن تمام بودند، بلند شدند.

۱۴- خواست باشد تا در این جعبه را باز کنی.

۱۷- مؤذن

۱۶- طینت

۱۵- عنیت

۱۹- فانا نامل: منادا، تملک: متمم

۱۸- بن ماضی: خواست، بن مضارع: خواه

۲۱- دید: ماضی ساده، اماده است: ماضی نقلی

۲۰- وصفی: گل سرخ، اضافی: گل باغچه

۲۳- شایهت: جهوش و پریوش

۲۲- رای اول: متقی (بی)، رای دوم: مفعولی

۲۵- نشان تو را از که جویم؟ (مضاف الیه نشان)

۲۴- حجاب = حجب (تبدیل الف به ی)

۲۶- کسی امیزی ۲۷- تشبیه ۲۸- مراعات نظیر ۲۹- تضاد ۳۰- ایجاز ۳۱- تشخیص

۳۲- تخریب گرای و معرفت شخصی ۳۳- ب ۳۴- لبنان ۳۵- لعل و خیر

۳۶- ظاهر نشانه باطن و گفتار و رفتار نشانه تربیت است. ۳۷- اعتمادی جا و دوستی با هر کس

۳۸- داستانی، ملی، بعلوانی، خرق عادت ۳۹- محمد بن مسور

۴۰- گویا عزای اشرف اولاد آدم است

۴۱- گویا طلوع می کند از مغرب اصحاب

۴۲- سرهای قدسیان هم بر زانوی غم است

۴۳- گر خوانش میامت دها بعد دند

